

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection](#)[Mythologiae libri decem, Francfort, André Wechel, 1581](#)[Collection](#)[Mythologia, Francfort, 1581 - Livre VIII](#)[Item](#)[Mythologia, Francfort, 1581 - VIII, 01 : De Oceano](#)

Mythologia, Francfort, 1581 - VIII, 01 : De Oceano

Auteur(s) : Conti, Natale

tur, ut nullam mundi partem, nullumque locum vel priuatum vel publicum Deo vacuum esse monstrarent, ne quis sceleratus arbitraretur se Deos latere posse, & nauigantium, & agricolarum, & militantium, & pastorum, & venatorum, & quibus aliud facientium Deos proprios esse dixerunt: quia vulgus & imperita multitudo percipere non poterat, quo pacto fieri posset cum vnus sit Deus, ut is omnia videret eodem tempore, quae sunt vbique & dicuntur in infinito propè hominum numero. Vulgus enim pro suo ingenio plerumque diuinam naturam metitur, & quae nimis admirabilia sibi videntur, quamuis à diuina natura non abhorreant, repellit ac pro falsis habet: quia tanquam malè affectus stomachus validiora admittere non potest. Hæc ipsa causa fecit, ut arbitror, ut tantam Deorum multitudinem introduxerint antiqui, cum Deum vbique esse, omniaque illius nutu gubernari demonstrare conarentur, cui pro negotiorum varietate diuersa nomina tribuerunt. Nam vim diuinam cœlum, & vniuersas mundi partes superiores gubernantem, Iouem Deorum patrem appellarunt: cuius vim eam, quae sub tectis esset, vocarunt Plutonium, atque illum Iouis fratrem nominarunt. Cum verò in aquis eadem vis considerabatur, quas diuina providentia omnino carere non putabant, Neptunum dixerunt, atque hunc ipsum etiam crediderunt Iouis esse fratrem: cum per aera penetraret, rursus vim ipsam diuinam nuncuparunt Iunonem, eamque censuerunt esse sororem Iouis. Atque omnes vires denique per ipsa elementa diffusas à superioribus & originem ducere, & pendere arbitrati sunt, quas omnes quasi ab vno fonte in multos riuulos & naturam earum explicantes diduxerunt. Atque ut summam dicam, si rem diligentius inuestigemus, omnes propè antiquorum Deos vel Iouis fratres, vel filios, vel nepotes, vel aliqua affinitate coniunctos, inueniemus. Ex quo patet nihil aliud significare voluisse antiquos, quam vnum esse Deum, vnum rerum omnium gubernatorem, cuius vis esset in omnes res diffusa, qui vnus cuncta videret, & audiret, & regeret. Verum ad institutum opus iam accedamus, & de Oceano primò transigamus.

De Oceano. CAP. I.

OCEANVS, qui fluminum, & animantium omnium, & Deorum pater vocatus est ab antiquis, Cœli & Veste, quam terram nonnulli vocarunt, filius fuisse dicitur: ut testatur Hesiodus in Theogonia, vbi Terræ filios ita commemorat:

Γαῖα δὲ τῶν πρώτων μὲν ἐγένετο ἰσοῖ κατ' ἡ
 οὐρανὸν ἄσπερόθεν, ἵνα μὴ πᾶσι πάντα καλύπτοι,
 ὄφρ' εἴη μακρῆσσι θεῶν ἴδου ἀσφαλὶς αἰεὶ.
 γένετο δ' ἕρπια μακρὰ, θεῶν χάριοντα ὀσμύνας
 Νυμφῶν, αἷ ναίεσιν ἄν' ἕρπια βροσσοῦσα.
 ἦδ' ἔπειτα ἀπ' οὐραίου πέλαγος ἴκος οἰθίματι θυῶν,
 πάντων, ἅτιρ φιλόκτους ἐφιμίρη. αὐτὰρ ἔπειτα
 οὐρανῶ δυνάεσσα τέκ' ἀκραιὸν βαθυδίνων.

*Terra sibi par stellatum caelum alma creauit,
 Quod complectatur lato velamine totam:
 Et foret hinc superius sedes firmissima Diuis.
 Inde sati montes, statio gratissima Nymphis,
 Qua syluæ habitare solent in montibus ipsi.
 Hac eadem peperit ventosim armora Ponti,
 Non vlli coniuncta mari, sed & inde creauit
 Oceanum Cælo coniuncta in amore profundum.*

Apud hos educatam fuisse Iunonem testatur Hesi. lib. 1. Iliad.

αἶμα γὰρ ὁμοίην πλανόροισ' κείρατα γαίης,
 ἀκραιὸν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μετέρα τυθῶν
 οἳ μ' ὅσσοφοῖσι δόμοισιν ὑπερφρον, ἦδ' ἀτίταλλον.
*Oceanum visura peto namque vltima terra,
 Unde genus superum, adeo Tethymique parentem:
 Qui me aluere suis domibus feliciter olim.*

Ab hoc ipso Oceano videtur putasse Orpheus & antiquorum Deos, & res omnes initium sumpsisse: quippe cùm omnia priusquam orientur, aut intercidant, indigeant humore: sine quo nihil neque corrumpi potest, neque gigni, ut sensit Thales. Sic autem scribit Orpheus in hymnis:

ἀκραιὸν καλῶ πατὴρ ἀφθιτον αἰὲν ἰόντα,
 ἀθανάτων τε θεῶν γένεσιν, θητῶν τ' ἀνθρώπων
 ὅς πεδικομαίνε γαίης πᾶσι ἱρμονα κύκλον
 ἐξ ἧσπερ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα.
*Oceanumque voco patrem, Tethymique parentem,
 Unde ortus superum, unde & mortalibus ortus,*

Qui late terram spiritibus fluctibus ambit:

E quo sunt maria & fluminum semina primium.

Huic tauri caput esse censuerunt antiqui, quate illum ita ταυροκερατον appellavit Euripides in Oreste:

ὦ κραιπνὸς ὄν	<i>Oceanus quem</i>
ταυροκράτος ἀγλαῖα	<i>Tauriceps & Inis</i>
ἰλίστων, κυκλῆι χθόνα.	<i>Se stellens ambit terram.</i>

Scriptum reliquit Æschylus Oceanum amicissimum fuisse Prometheus in his:

ὦ γὰρ ποτὲ φησὶ ὡς ἂν κραιπνὸν φίλος
ἴσσι φιλαιότερόν σου.
*Non recte amicum firmitorem dixeris
Oceano tibi.*

Memoria prodidit Isacius præter Tethym duas fuisse uxores Oceano, Parthenopen & Pampholygem: atque Asiam & Libyam suscepit filias è Pampholyge, ex Parthenope Eutopam & Thracen, unde nomina regionibus postea fuerunt data. Dicuntur fuisse ab Oceano genitæ præterea Philyra, Callirhoe, Perseis, Xanthe, Daira, Ephyre, Leucippe, Melobotis, Ianthe, Electra, Phæno, Tyche, Ocyrhoe, Eurynome, Æthra, Pleione, Clymene, Doris, Triton. Et ne singulis commemorandis sim longior, tria millia filiorum fuisse Oceano dicuntur, ut in his ait Hesiodus in Theogonia:

αὐτὰρ δ' ἂν κραιπνὸν καὶ τὸ πῦρ ἰσχυρότατον
πρὸ βύτατι κῆρας ποταμῶν γὰρ μὲν ἴσσι καὶ ἄλλα.
τρὶς γὰρ χίλια ἴσσι πάντας φυροὶ ἂν κραιπνῶν
αἰετὰ πολυκτερίνῃ γαῖαν καὶ ἑὶ νῆα λίμνη
πάντη ὁμῶς ἰφίπτοι διάων ἀγλαὰ τέκνα.
*Ha sunt Oceani & de semine Tethyos orta,
Præca quidem soboles magna est & cætera turba.
Sunt etenim ter mille puella Oceanina,
Qua terras habitant, stagnorumque alta profunda,
In variis dispersa locis gens signora Divum.*

Cum verò in perpetuo cursu & Oceanus & flumij ex eo nati existant, ἑῶν γένος, quasi non diuinum, sed decurrens genus, dicti sunt eadem sanè ratione, qua Sol & Luna & astra assidue currentia Dij fuerunt nominata. Sic autem inquit Theocritus in Bubulcis:

ἄγλα καὶ ποταμοὶ θεῶν γένος, αἳ τιμὴν ἄλλοις

πῆ ποχ' ὁ σφικτὰ προσφιλὲς ἄσμεϊλος.

Decurrens genius ὁ fluij, vallesque, Menalcat

Si quando vobis dulce melos cecinit.

Dicti enim sunt fluij ἑσενγίνοι, non quia peculiarem in se habeant diuinitatem magis, quam reliquæ mundi partes, quia omnium propè naturalium corporum maximè aquarum, & inter has fluij motus sit conspicuus. Nam cum venerit in dubium nonnullis cælorum motus, qui non cælos, sed terram moueri arbitrabantur, vt asserit Ptolemæus & Aristoteles libro tertio cæli, nemo an fluij etiam moueantur, & vniuersa aquarum moles, apparet rectè dubitare potuisse. Est enim non minùs Oceani, quam fluij perpetuus motus, cum modò affluat, modò refluat: quod fieri ad Lunæ cursum nonnulli arbitrantur, ita vt cum Luna ascendit ab Oceano donec ad medium cæli veniat, affluant aquæ, refluantque cum descendit. Atq; hic motus non semper sibi est similis, magis enim refluit in plenilunio, cum in nouilunio vix sentiat, & cū cælum serenum fuerit, motus etiam augetur, ita vt humiliores aquæ relinquuntur. Ad hanc rem nō nihil conferunt etiam cōiunctiones & oppositiones reliquorum planetarum, & quibusdam anni temporibus id etiam magis fit, maiorque varietas in his motibus existit, quippe cum circa tropicum æstiuum augeatur accessus & recessus, minorque fiat ad tempus vsque æquinoctij, ac rursus crescat ad hybernium tropicum, & ab eo ad vernum æquinoctium minuatur. Augetur istud etiam vi eorum signorum, in quibus Luna fuerit in suis mutationibus, nam in placidiorib; æqualiores fiunt motus, in vehementioribus magis inæquales, quod etiam vis imbrium auget, ac impetus ventorum. Hæc tanta causarum varietas fecit, vt nulla certa ratio horum motuum aquarum affecti vel à peritissimis nauigantibus possit. Est autem Oceanus vniuersa illa aquarum moles, quæ terram vndique circundat: nam quocunque ad extremas terre oras quis accesserit, mare illi latissimum occurrit, quod ab Oriente quidem eorum aut Indicum appellatur, ab occidente Atlanticum, vbi Hispaniam Martiticamque determinat. Ad Septentrionem, & ad oppositam huic regionem mare Ponticum & glaciale nuncupatur, & rubrum aut Æthiopicum. Multi sanè nauigis ad extremam oram Oceani penetrare conati sunt, multorumque dierum iter fecerunt,

cerunt, sed illis prius annona & res victui necessariae defecerunt, quam aquarum spatium, & navigabilis planities, ut testatur Strabo, & Rhianus in navigatione Hannonis Carthaginensis.

¶ At nunc quaeramus, cur haec de Oceano ficta sint. Oceanum Caeli & Terrae filium crediderunt, quoniam ex informi materia cum prius natus fuisset Amor, isque vniuersam molem miscuisset, natum est Caelum, & Mare, & Terra, & omne Deorum genus pullulauit, ut ait Aristoph. in Auisibus:

ἄφ' ἁπλῶς δ' ἐκ τῆς γῆς ἀδελφῶν, καὶ ἐκ τῆς οὐρανῆος ἀπὲρτα
 ἔβλαυστο μίαν δ' ἑρπύλλον ἑρπύλλον, γῆσιν οὐρανῶν, καὶ ἀδελφῶν τε,
 καὶ τῆς πύργου τε τῆς οὐρανῆος ἀπὸ τῆς γῆς.

Ante nō erat genus immortalium, ante quā Amor commiscuisset omnia.

*Commixtu vero aliis aliis, natum est Caelum, Oceanusque,
 Et Terra, omniumque Deorum beatorum genus aeternum.*

Patet igitur ex his Oceanum post Caelum natum fuisse. Nam cum summus opifex Deus in hoc mundo architectando dixisset. Fiat lux, continuo lucis instrumenta, caeli scilicet, planetarumque corpora nata sunt: quare prius natum est caelum, deinde Deus secreuit vniuersam aquarum naturam ab aquis quae super caelo sunt, & in vnum locum a terra iussit secedere. Hac igitur ratione, amor, quae diuina est bonitas, cuncta commiscuit, & ad generationem excitauit, vnde Oceanus natus est e Caelo & Terra. Apud Oceanum dicitur fuisse Iuno educata, quod aqua in aera proximum, cum rarior fit, soluitur, atque aer densior factus ad albuminum Oceanum descendit in aquam versus, ut est elementorum inter se generatio. Hunc eundem Oceanum tradidit Orpheus, & omnes antiquorum theologi principium ortus Diis & rebus extitisse, quia, ut sensit Thales, nihil sine humectatione nascitur aut putrescit, atque omnes elementorum qualitates, quas Deorum nominibus appellauerunt, ex humore nascuntur. Taurinum autem caput Oceano tribuerunt antiqui propter vim ventorum, a quibus excitatur & impellitur, vel quia tauris similem fremitum emittat, vel quia tanquam taurus furibundus in litora feratur, cuiusmodi finguntur esse etiam flumines. Fabulati sunt propterea Oceanum fuisse amicissimum Prometheo, quoniam nauigantibus per Oceanum maxima prudentia & peritia opus sit, non solum ut siderum ductu, quo cupiunt perueniant, sed etiam

peritia opus est in obseruandis & deuindandis scopulis, in multo antè cognoscendis tempestatibus ac ventorum signis, & in omnibus denique vitandis, quæ possunt nauigantes in summum discrimen inducere: quæ eadem etsi vtilia sunt in mari mediterraneo, non tamen tantopete videntur necessaria. Huius uxorem fuisse Tethyn dixerunt, de qua paulo post dicetur. Oceani filij tam multi & filix fuisse dicuntur, quia ex vaporibus, qui calore Solis sublimes tolluntur, gignuntur fluuiorum aquæ, & fontes, vt putarunt antiquorum nonnulli. nam etsi voluit Arist. fontes ex aere in locis cauernosis in aquam verso procreari, tamen si diutius siccitas cœli extiterit, neque fiant imbres, vel penitus arefcere flumina & fontes, vel ad tenuissimum cursum deduci videmus: quare etsi non tota, maior tamen pars fluuiorum & fontium ita procreatur, vt apparet. Inter filios Oceani Tyche connumeratur, quæ fortuna est, quia fortunatos esse oportet nauigantes, & omnes illos qui se ventorum fidei committunt, atque vt summatim dicam, per Oceanum fabulosum rerum naturalium generationem, & necessariam esse nauigantibus, prudentiam significarunt, ac nunc de Tethye dicamus.

De Tethye & Thetide. CAP. II.

TETHYS, quæ uxor fuit Oceani, Terræ & Cœli filia & ipsa fuit, vt ait Hesiodus in Theog.

Ὀυρανὸν δὴνδῆσεν τὴν ἀκραιὸν βαρυδ' ἰλω,
κοῖον τε, Ἰήαν τε, Θέταν τε, Μνημοσύνην τε,
Θέταν τε, Κρηῖόν τε, Ἵπέρειά τ', Ἰάπυρον τε,
σοῖβλην τε χρυσοῦ ἰφάνον. Ἴνδω τ' ἰφάτην.

*Oceanum Cælo peperit, cui vastæ profunda,
Et simul Iapetum, Cœumque, Rheamque, Themimque,
Mnemosynen, Thiam, Criumque, Hyperionem, Tethyn
Formosam, Phœbenque comæ est cui cincta corona.*

Hanc dearum matrem appellarunt, cum pater illarum esset Oceanus. Thetis verò, quæ priore aspirata & breui legitur, Chironis filia fuit, vt ait Epicharmus in Hebes nuptiis:

μῆτις κέρτα χείρωτος ὡν ἀλδίατο
Θέτις θραυῖσα.

*Paella vix Chironis horum fugerat
Currans Thetis.*